

Psicopatologia al Llarg del Cicle Vital

2012/2013

Codi: 102572

Crèdits ECTS: 6

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2502443 Graduat en Psicologia	954 Graduat en Psicologia	OB	2	1

Professor de contacte

Nom: Lourdes Ezpeleta Ascaso

Correu electrònic: Lourdes.Ezpeleta@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: Sí

Prerequisits

No n'hi ha.

Objectius

Contextualització

La psicopatologia representa un desviament de les funcions humanes normals, que es deuen entendre en el context del desenvolupament de la persona i en el seu context social i cultural. En l'exercici professional de la psicologia, el coneixement de la psicopatologia al llarg del cicle és un element fonamental per a totes les sortides professionals que tracten amb el comportament humà (psicologia clínica i de la salut, psicologia social i de les organitzacions, psicologia de l'educació). Aquesta assignatura és una presentació dels trastorns que, de manera més representativa però no excloent, es poden presentar en cada període evolutiu.

En aquest pla d'estudis, la formació en psicopatologia està compresa en les següents assignatures:

- Psicopatologia al llarg del cicle vital
- Psicopatologia de la infància i l'adolescència
- Psicopatologia d'adults
- Trastorns de la personalitat
- Discapacitat intel·lectual i problemes de l'aprenentatge i la comunicació

Objectius formatius de l'assignatura

L'objectiu principal d'aquesta assignatura és conèixer els trastorns psicològics i les seves característiques principals que, de manera més representativa però no excloent, es poden presentar en cada període evolutiu.

Al finalitzar l'assignatura,

1. l'alumne sabrà reconèixer la diversitat del comportament humà i la naturalesa de les seves diferències, en l'anormalitat i la patologia.
2. l'alumne sabrà reconèixer els determinants i els factors de risc per a la salut i també la interacció entre la persona i el seu entorn físic i social.

Competències

- Analitzar les demandes i les necessitats de persones, grups o organitzacions en diferents contextos.
- Aplicar de manera crítica, reflexiva i creativa els coneixements, habilitats i valors adquirits.
- Criticar els efectes de la pròpia pràctica sobre les persones, tenint en compte la complexitat de la diversitat humana.
- Formular hipòtesis sobre les demandes i les necessitats de les persones destinatàries.
- Mantenir una actitud favorable envers l'actualització permanent a través de l'avaluació crítica de la documentació científica, valorant-ne la procedència, situant-la en un marc epistemològic i identificant-ne i contrastant-ne les aportacions en relació amb el coneixement disciplinari disponible.
- Reconèixer el codi deontològic i actuar de manera ètica.
- Reconèixer els determinants i els factors de risc per a la salut, i també la interacció entre la persona i el seu entorn físic i social.
- Reconèixer la diversitat del comportament humà i la naturalesa de les seves diferències, tant en la normalitat com en l'anormalitat i la patologia.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar de manera crítica, reflexiva i creativa els coneixements, habilitats i valors adquirits.
2. Classificar els trastorns psicològics.
3. Criticar els efectes de la pròpia pràctica sobre les persones, tenint en compte la complexitat de la diversitat humana.
4. Diferenciar les manifestacions psicopatològiques dels trastorns més característics de cada cicle vital, les seves causes, símptomes associats, tendències epidemiològiques i el seu pronòstic.
5. Distingir els diferents signes i símptomes clínics dels diferents trastorns psicopatològics de cada cicle vital pel seu diagnòstic i tractament
6. Distingir els diferents àmbits aplicats de l'avaluació i la intervenció.
7. Formular els problemes de les persones en termes diagnòstics.
8. Identificar factors de risc per a la salut mental.
9. Identificar patrons normals i anormals de desenvolupament i conducta.
10. Identificar variables funcionals d'adquisició i manteniment de problemes en exemples de casos clínics.
11. Mantenir una actitud favorable envers l'actualització permanent a través de l'avaluació crítica de la documentació científica, valorant-ne la procedència, situant-la en un marc epistemològic i identificant-ne i contrastant-ne les aportacions en relació amb el coneixement disciplinari disponible.
12. Reconèixer el codi deontològic i actuar de manera ètica.
13. Valorar les limitacions del propi camp aplicat.

Continguts

1. INTRODUCCIÓ

- 1.1. Concepte de psicopatologia
- 1.2. Sistemes de classificació en psicopatologia
- 1.3. Causalitat en psicopatologia
 - 1.3.1. Genètica i psicopatologia
 - 1.3.2. Ambient i psicopatologia
 - 1.3.3. Interaccions genètica/ambient
 - 1.3.4. Factors de risc i factors de protecció

2. PROBLEMES A LA PRIMERA INFANTESA

- 2.1. Trastorns del desenvolupament
 - 2.1.1. Discapacitat intel·lectual

2.1.2. Trastorns generalitzats del desenvolupament

2.1.3. Trastorns de l'aprenentatge

2.1.4. Trastorns de la comunicació

2.1.5. Trastorns de les habilitats motrius i tics

2.1.6. Trastorns de l'eliminació

2.1.7. Trastorns de la son

3. PROBLEMES A LA INFANTESA

3.1. Trastorns d'ansietat

3.1.1. Ansietat de separació

3.1.2. Ansietat generalitzada

3.1.3. Fòbies

3.2. Trastorns del comportament

3.2.1. Déficit d'atenció amb hiperactivitat

3.2.2. Negativisme desafiant

3.2.3. Trastorn de conducta

4. PROBLEMES A L'ADOLESCÈNCIA

4.1. Trastorns del comportament alimentari

4.2. Trastorns de l'estat d'ànim (s'explicarà a la part d'adults)

4.3. Abús de drogues (Text)

5. PROBLEMES A LA EDAT ADULTA I A LA VELLESA

5.1. Síndromes afectació cognitiva

5.1.1. Síndrome Amnèsica

5.1.2. Delirium

5.1.3. Demència

5.2. Síndromes psicòtiques

5.2.1. Síndrome Positiva

5.2.2. Síndrome Negativa

5.2.3. Síndrome Desorganitzada

5.2.3. Síndrome Catatònica

5.3. Síndromes afectives

5.3.1. Síndrome d'Ansietat

5.3.2. Síndrome Depressiva

5.3.3. Síndrome Maníaca

5.4. Trastorns de la personalitat

Metodologia

L'adquisició d'aquests coneixements s'obtindrà mitjançant:

a) **Classes conferència.** En aquestes classes es presentaran els conceptes generals, tant dels punts introductoris com de la psicopatologia, que han de servir de guia per a que l'alumne aprofundeixi en cada punt del programa.

Material: Bibliografia recomanada.

Programació: 26 hores: 3 hores setmanals

Es programaran les setmanes 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12.

La setmana 3 és la de 24 de setembre.

b) **Seminaris de casos.** En aquestes classes l'alumne ha d'aprofundir en diferents punts del temari que estaran il·lustrats per casos clínics.

Es presentaran diferents casos relacionats amb un tema del programa que seran treballats pels grups. Durant una part del seminari els alumnes presentaran oralment el cas.

Material: Casos disponibles al campus virtual. Bibliografia.

Programació: 20 hores: 2 hores setmanals durant 10 setmanes

Es programaran les setmanes 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 14, 15.

La setmana 4 és la de 1 d'octubre.

Le gestió acadèmica farà pública l'assignació dels alumnes als grups seminaris. Pel bon funcionament de les classes, **no està permès el canvi a un grup diferent a l'assignat.**

Al acabar les sessions es lliurarà individualment l'exercici resolt que s'inclourà a l'avaluació.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	26	1,04	2, 4, 8, 9, 12
Seminaris	20	0,8	1, 2, 3, 6, 7, 10, 11, 13
Tipus: Supervisades			
Tutories	7	0,28	1, 11, 13
Tipus: Autònomes			
Estudi i elaboració problemes	52,5	2,1	1, 2, 4, 8, 9, 10, 11

Lectures	40,5	1,62	2, 4, 8, 9, 11
----------	------	------	----------------

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura es durà a terme mitjançant 4 evidències d'aprenentatge:

E1: Examen part infància i adolescència. Setmana 9. Pes 40%.

E2: Treball casos infància. Pes 10%.

E3: Examen part adults. Setmana 17. Pes 40%.

E4: Treball casos adults. Pes 10%.

Es superarà l'assignatura quan la qualificació mitjana ponderada sigui 5. És necessari haver-se presentat a les evidències E1 i E3 per poder calcular la qualificació mitjana ponderada.

Reavaluació: podran optar els estudiants que tinguin una qualificació d'avaluació continua (qualificació mitjana ponderada) 4. A la reavaluació només es podrà incrementar la qualificació ja assolida i estarà focalitzada en les evidències d'aprenentatge E1 o E3 en que cada estudiant no hagi demostrat rendiment satisfactori.

Els examen seran tipus test amb 4 opcions de resposta.

L'alumne que s'hagi presentat a una de les evidències serà considerat presentat.

Programació: els exàmens es realitzaran les setmanes 9 i 17.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
E1. Examen part infància i adolescència	40	2	0,08	2, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11
E2. Treball de casos infància	10	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
E3. Examen part adults	40	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
E4. Treball de casos adults	10%	0	0	2, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 12

Bibliografia

Asociación Americana de Discapacidades Intelectuales y del Desarrollo (2011). Discapacidad intelectual. Definición, clasificación y sistemas de apoyo. Madrid: Alianza. [American Association of Mental Retardation. (2006). El retard mental. Definició, classificació i sistemes de suport. Vic: Eumo].

American Psychiatric Association, (2000). DSM-IV-TR: Manual de diagnóstico y estadístico de los trastornos mentales. Barcelona: Masson.

Amigo, I. (2003). La delgadez imposible. Barcelona: Paidós.

Bados, A. (1995). Los tics y sus trastornos. Madrid: Pirámide

Barkley, R. A.(1999). Niños hiperactivos. Como comprender y atender sus necesidades. Barcelona: Paidós.

Barkley ,R.A., Benton,C.M. (2000). Hijos desafiantes y rebeldes. Consejos para recuperar el afecto y lograr una mejor relación con su hijo. Barcelona: Ed.Paidós.

- Barlow, D. H., & Durand, V. M. (2003). Psicopatología (3ª ed.). Madrid: Thomson.
- Bragado, M.C. (1999). Enuresis infantil. Un problema con solución. Madrid: Pirámide.
- Bragado, M.C. (1998). Encopresis. Madrid: Pirámide.
- Belloch, A., Sandin, B., y Ramos, F. (1994). Manual de psicopatología. Vol I. Madrid: McGraw Hill. Interamericana.
- Durand, V.M. y Barlow, D. H. (2007). Psicopatología: Un enfoque integral de la psicología anormal. Thomson Paraninfo.
- Echeburúa, E. & de Corral, P. (2009). Trastornos de ansiedad en la infancia y adolescencia. Madrid: Pirámide.
- Ezpeleta, L. (Ed.). (2005). Factores de riesgo en psicopatología del desarrollo. Barcelona: Masson.
- Happé, F. (2007). Introducción al autismo. Madrid: Alianza.
- Kaplan, H. y Sadock, B. (2008). Manual bolsillo psiquiatría clínica. Lippincott Williams & Wilkins. Wolters Kluwer Health.
- Méndez, F.X., Orgilés, M. y Espada, J. P (2008). Ansiedad por separación. Psicopatología, evaluación y tratamiento. Madrid: Pirámide.
- Mendoza, E. (Ed.) (2001) Trastorno específico del lenguaje. Madrid: Pirámide
- Obiols, J. (Ed.) (2008). Manual de psicopatología general. Madrid: Biblioteca nueva.
- Olivares, J., Alcázar, A. I., & García, L. J. (2004). Fobia social en la adolescencia. Madrid: Pirámide.
- Toro, J. (2004). Riesgo y causas de la anorexia nerviosa. Barcelona: Ariel.